

SPOROČILO ZA MEDIJE

Okoljske nevladne organizacije vlagajo pobudo za oceno ustavnosti novele zakona o kmetijskih zemljiščih in poslovnika Državnega zbora

Ljubljana, 20. avgust 2012 – Skupina nevladnih organizacij s statusom delovanja v javnem interesu na področju okolja, ki so podprle kampanjo za ohranitev kmetijskih zemljišč spletne skupnosti Tretji člen (www.tretjiclen.si), je pripravila pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki zmanjšuje zaščito kmetijskih zemljišč, in Poslovnika Državnega zbora, ki omogoča sprejetje zakonov z vplivom na okolje brez sodelovanja strokovne in širše javnosti. Pobuda bo na Ustavno sodišče vložena 21.8.2012 ob 10. uri.

Zakon o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki je bil v juliju na predlog skupine koalicijskih poslancev sprejet po skrajšanem postopku, ni bil sprejet v skladu z Aarhuško konvencijo, ki zahteva udeležbo javnosti pri odločanju v okoljskih zahtevah, saj se javnost do zakona ni mogla opredeliti, ker javne razprave ni bilo. S tem sta postopek sprejemanja spornega zakona in tudi Poslovnik Državnega zbora, ki takšen postopek omogoča, v nasprotju s členu Ustave RS, ki govori o Sloveniji kot pravni državi. Okoljske nevladne organizacije želijo s pobudo za oceno ustavnosti doseči razveljavitev v juliju sprejetega Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih, hkrati pa zahtevajo, da se določila Aarhuške konvencije glede sodelovanja javnost vnesejo tudi v Poslovnik Državnega zbora za primer, ko zakon predlagajo poslanci.

Zakon o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih, s katerim so poslanci Državnega zbora v juliju uzakonili ukinitvev oziroma znižanje nadomestila za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč, je s 15. avgustom stopil v veljavo. Sprejet je bil po skrajšanem postopku, v katerem je bilo preslišano enoglasno odklonilno mnenje kmetijske in prostorske stroke, spregledan poziv civilne družbe s podpisi več kot 5000 državljanov in na kratko odpravljen odločilni veto Državnega sveta. Poslanci prav tako niso upoštevali mnenja Komisije za preprečevanje korupcije, ki je ugotovila, da gre za korupcijsko izrazito izpostavljeno področje, na katerem deluje veliko zasebnih interesov in lobijev in opozorila, da je dolžnost države, da zavaruje javni interes, tako da sprejme zakon po opravljeni javni razpravi in na osnovi strokovnih utemeljitev.

V postopku sprejemanja novele zakona o kmetijskih zemljiščih je z zlorabo določil veljavnega Poslovnika Državnega zbora prišlo do popolne izključitve sodelovanja strokovne in širše javnosti. Poslovnik namreč omogoča, da se v primerih, ko so vlagatelji zakona poslanci, zakonodajni postopek odvije brez udeležbe javnosti. S pobudo za oceno ustavnosti pa skupina nevladnih organizacij

podpornic kampanje Tretjega člena (www.tretjiclen.si) za ohranitev kmetijskih zemljišč, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja*, Ustavno sodišče poziva k oceni ustavnosti spornega zakona o kmetijskih zemljiščih in poslovnika Državnega zbora. Slovenija je namreč podpisnica *Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah* (Aarhuške konvencije), ki zahteva, da država na ustrezni stopnji, ko so še vse možnosti odprte, zagotovi učinkovito udeležbo javnosti pri pripravi predpisov na področju okolja. Izključitev javnosti iz procesa priprave zakona, ki pomembno vpliva na okolje, kot se je to zgodilo v primeru zakona o kmetijskih zemljiščih, predstavlja kršitev Aarhuške konvencije. S tem so kršena določila 2., 8. in 153. člena Ustave RS, ki govorijo o Sloveniji kot pravni državi. Okoljske nevladne organizacije so v svoji pobudi za začetek postopka za oceno ustavnosti zapisale: »Poslovnik Državnega zbora ni skladen z Aarhuško konvencijo, saj ne določa zavezujočih postopkovnih določil, po katerih bi moral biti predlog zakona (na področju okolja) v javni obravnavi«. Okoljske nevladne organizacije želijo s pobudo za oceno ustavnosti doseči razveljavitev v juliju sprejetega Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih, hkrati pa zahtevajo, da se določila Aarhuške konvencije glede sodelovanja javnosti vnesejo tudi v Poslovnik Državnega zbora za primer, ko zakon predlagajo poslanci.

Ker se vsebina spornega zakona nanaša na zmanjševanje zaščite kmetijskih zemljišč pred nenadzorovano pozidavo in s tem nepovratnim uničenjem, gre zaradi zaskrbljujočega stanja kmetijskih zemljišč za zagotavljanje samooskrbe s hrano po mnenju pobudnic tudi za kršitev 71. in 72. člena Ustave RS, ki državi nalagata posebno varstvo kmetijskih zemljišč in skrb za zdravo življenjsko okolje.

* Vlagateljice *Pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih in Poslovnika Državnega zbora* so:

- Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
- Inštitut za trajnostni razvoj
- Slovenski E-forum, Društvo za energetska ekonomijo in ekologijo
- Focus, društvo za sonaraven razvoj
- Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC
- Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine

Kontakt: Renata Karba, Umanotera, 041 399 473, renata@umanotera.org